

250**ZÁKON**

ze dne 9. června 2021

**o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení
a o změně souvisejících zákonů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ**BEZPEČNOST PROVOZU VYHRAZENÝCH
TECHNICKÝCH ZAŘÍZENÍ****§ 1****Předmět úpravy**

(1) Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie¹⁾ a upravuje

- a) požadavky na bezpečnost provozu vyhrazených technických zařízení a ochranu zdraví při práci po celou dobu používání vyhrazených technických zařízení; v případě určených druhů již provozovaných vyhrazených technických zařízení stanoví i požadavky na jejich montáž a uvádění do provozu,
- b) výkon státní správy na úseku bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení,
- c) práva a povinnosti osob, které u vyhrazených technických zařízení provádějí jejich obsluhu, montáž, údržbu, kontrolu, revize, opravy, plnění nádob plyny nebo je provozují,
- d) předpoklady a způsob ověřování odborné způsobilosti osob k činnostem na vyhrazených technických zařízeních a předpoklady a způsob ověřování odborné způsobilosti k výkonu činností osob vykonávajících obsluhu a práci na elektrických zařízeních bez napětí, v blízkosti

elektrických zařízení pod napětím a na elektrických zařízeních pod napětím.

(2) Tento zákon se nevztahuje na

- a) posuzování shody výrobků před jejich uvedením na trh nebo do provozu, u nichž jsou požadavky na jejich ověření stanoveny jiným právním předpisem²⁾,
- b) činnost, pracoviště a technická zařízení, podléhající dozoru orgánu veřejné správy podle jiných právních předpisů.

§ 2**Vymezení pojmů**

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) vyhrazeným technickým zařízením tlakové, zdvihačí, elektrické nebo plynové zařízení, které při provozu svým charakterem nebo akumulovanou energií, v důsledku nesprávného použití, výskytem provozních rizik vyvolávajících nebezpečné situace nebo nedodržením podmínek bezpečného provozu představuje závažné riziko ohrožení života, zdraví a bezpečnosti fyzických osob,
- b) revizním technikem odborně způsobilá fyzická osoba oprávněná provádět revize a zkoušky vyhrazených technických zařízení, která má pro tuto činnost osvědčení o odborné způsobilosti vydané podle tohoto zákona,
- c) revizí posouzení provozní a technické bezpečnosti vyhrazeného technického zařízení uváděného do provozu nebo již provozovaného, při

¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/104/ES ze dne 16. září 2009 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání pracovního zařízení zaměstnanci při práci (druhá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).

²⁾ Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh, ve znění pozdějších předpisů.

kterém se prohlídkou, zkouškou nebo měřením ověřuje, zda zařízení odpovídá právním a ostatním předpisům k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci³⁾), popřípadě posouzení technické dokumentace a odborné způsobilosti obsluhy,

- d) montáží činnost, při které jsou jednotlivé dílčí části spojovány v technologický celek, jeho část, nebo je jeho část spojována s pevnou nebo pohyblivou částí; montáží se rozumí i demontáž a zpětná montáž,
- e) opravou zásah do již provozovaného vyhrazeného technického zařízení, kterým je odstraňován jeho poruchový stav nebo opotřebení, při němž může dojít k výměně, demontáží a zpětné montáží funkčních částí s cílem obnovit jeho použitelný stav beze změny základních technických nebo bezpečnostních parametrů zařízení,
- f) údržbou činnost prováděná na vyhrazeném technickém zařízení nebo jeho částech za účelem zajištění bezpečného a provozuschopného stavu tohoto zařízení, pokud se nejedná o opravu nebo montáž vyhrazeného technického zařízení,
- g) průvodní dokumentací soubor dokumentů, dodaných výrobcem nebo dodavatelem vyhrazeného technického zařízení, v českém jazyce, který musí být k dispozici po celou dobu provozu zařízení,
- h) provozní dokumentací soubor dokumentů obsahující záznamy o kontrolách, zkouškách a revizích, místní provozní řád, provozní deník, doklady o kvalifikaci obsluhy, záznamy o opravách a údržbě, harmonogramy, záznamy o činnostech prováděných na provozovaném vyhrazeném technickém zařízení a jiné specifické dokumenty, vznikající při provozu daného vyhrazeného technického zařízení v rozsahu požadovaném právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci³⁾),
- i) rekonstrukcí nahrazení stávající nevyhovující části již provozovaného vyhrazeného technického zařízení novou nebo modernější částí zařízení, přičemž dojde ke změně základních technických nebo bezpečnostních parametrů

zařízení, a to zpravidla podle technické dokumentace.

§ 3

Vyhrazená technická zařízení

(1) Vyhrazená technická zařízení se zařazují podle míry rizika, které svým provozem vyvolávají, do tříd, skupin a podskupin.

(2) Vyhrazená technická zařízení s nejvyšší mírou rizika se zařazují do I. třídy; vyhrazená plynová zařízení se podle své základní technologické funkce zařazují do skupin.

(3) Zvýšená míra rizika vyhrazeného technického zařízení je určena podle míry ohrožení života, zdraví a bezpečnosti fyzických osob při provozu tohoto zařízení.

(4) Základní technologická funkce vyhrazeného technického zařízení se určuje podle účelu jeho použití, přičemž se zohledňuje míra rizika vyhrazeného technického zařízení v závislosti na jeho fyzikálních a technických vlastnostech, závažnosti možných následků nehodové události pro život, zdraví a bezpečnost fyzických osob nebo podle počtu fyzických osob v ohrožení.

(5) Stav vyhrazených technických zařízení se při jejich kontrole, zkouškách nebo revizích až do doby jejich rekonstrukce posuzuje podle právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci³⁾ platných a účinných v době uvedení těchto zařízení do provozu.

Výkon státní správy

§ 4

Státní správu v oblasti bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení vykonává Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“), Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce.

§ 5

(1) K plnění úkolů v oblasti bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení podle tohoto zákona a právních předpisů vydaných k jeho provedení může ministerstvo zřídit státní příspěvko-

³⁾ § 349 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

vou organizaci (dále jen „pověřená organizace“). Ministerstvo vydá zřizovací listinu pověřené organizace. Zřizovací listina musí obsahovat tyto údaje:

- a) název, sídlo a identifikační číslo pověřené organizace,
- b) vymezení účelu, pro který se pověřená organizace zřizuje,
- c) předmět hlavní činnosti, popřípadě jiné činnosti,
- d) označení statutárního orgánu a vymezení základní organizační struktury pověřené organizace,
- e) vymezení majetku České republiky, který ministerstvo svěřuje pověřené organizaci při jejím zřízení.

(2) Ministerstvo je nadřízeným správním orgánem pověřené organizace.

(3) Statutární orgán pověřené organizace jmenuje a odvolává ministr práce a sociálních věcí.

(4) Ministerstvo může rozhodnout o zrušení pověřené organizace. V rozhodnutí stanoví den jejího zániku a zároveň určí způsob vypořádání práv a povinností vykonávaných pověřenou organizací; nestane-li se tak, přecházejí práva a povinnosti rušené pověřené organizace na ministerstvo. Zrušení pověřené organizace oznamuje ministerstvo v Ústředním věstníku České republiky do 30 dnů ode dne, kdy k uvedené skutečnosti došlo.

§ 6

Pověřená organizace

(1) Pověřená organizace při výkonu činnosti v oblasti bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení

- a) podává na vyžádání odborná stanoviska o tom, zda jsou při projektování, konstrukci, montáži, provozu, obsluze, opravách, údržbě a revizi vyhrazených technických zařízení splněny požadavky bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení,
- b) provádí u vyhrazených technických zařízení I. třídy prohlídky a zkoušky nebo se na těchto zařízeních zúčastňuje zkoušek, na základě kterých vydává osvědčení, zda vyhrazená technická zařízení splňují požadavky právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti

a ochrany zdraví při práci³⁾), a potvrzuje úspěšné výsledky zkoušek; u vyhrazených tlakových zařízení po opravách, a to parních a kapalinových kotlů s pracovním nebo nejvyšším dovoleným tlakem 16 bar a vyšším a tlakových nádob s pracovním nebo nejvyšším dovoleným tlakem 25 bar a vyšším provádí prohlídky a zkoušky nebo se zúčastňuje zkoušek na vyhrazených technických zařízeních bez ohledu na zařazení do třídy,

- c) prověřuje odbornou způsobilost právnických osob a podnikajících fyzických osob k montáži, opravám, revizím, zkouškám vyhrazených technických zařízení a k plnění nádob plyny a vydává jim k tomu oprávnění podle § 8,
- d) prověřuje odbornou způsobilost fyzické osoby k montáži, opravám, revizím a zkouškám vyhrazených technických zařízení a uděluje o tom osvědčení podle § 11,
- e) prověřuje odbornou způsobilost obsluhy jako topiče parních a kapalinových kotlů,
- f) vede evidenci právnických osob a podnikajících fyzických osob, které získaly oprávnění podle § 8, a poskytuje tyto informace pro potřeby jiných orgánů podle jiných právních předpisů a veřejnosti,
- g) vede evidenci revizních techniků a poskytuje tyto informace pro potřeby jiných orgánů podle jiných právních předpisů a veřejnosti.

(2) Zaměstnanci pověřené organizace jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděli v souvislosti s výkonem činnosti podle tohoto zákona, a nezneužívat takto získaných informací. Povinnost mlčenlivosti zaměstnance pověřené organizace trvá i po skončení jeho pracovněprávního vztahu. Zaměstnanci pověřené organizace jsou této povinnosti zproštěni jen z důvodů stanovených jiným zákonem, nebo vysloví-li souhlas osoba, jíž se předmětná skutečnost dotýká. Této povinnosti mohou být zaměstnanci pověřené organizace zproštěni ve veřejném zájmu statutárním orgánem pověřené organizace. Ustanovení jiných zákonů o zproštění povinnosti mlčenlivosti tím nejsou dotčena.

(3) Činnosti pověřené organizace podléhají poplatku podle tohoto zákona. Ve věcech správy poplatků za odbornou činnost pověřené organizace

spadajících do její působnosti je pověřená organizace podřízena ministerstvu.

(4) Není-li pověřená organizace zřízena, vykonává činnosti podle odstavce 1 ministerstvo.

§ 7

Odborná způsobilost právnických osob a podnikajících fyzických osob k montáži, opravám, revizím, zkouškám vyhrazených technických zařízení a k plnění nádob plyny

(1) Montáž, opravy, revize, zkoušky vyhrazených technických zařízení a plnění nádob plyny jsou oprávněny vykonávat pouze odborně způsobilé právnické osoby a podnikající fyzické osoby. Právnická osoba může vykonávat činnost podle věty první, zabezpečí-li její výkon odborně způsobilou fyzickou osobou pro danou činnost. To platí i pro podnikající fyzickou osobu, která sama nesplňuje požadavky na odbornou způsobilost.

(2) Činnosti na vyhrazených technických zařízeních podle odstavce 1 mohou vykonávat právnické osoby a podnikající fyzické osoby, které jsou držiteli oprávnění podle § 8 a 9.

§ 8

Vydání oprávnění k montáži, opravám, revizím, zkouškám vyhrazených technických zařízení a k plnění nádob plyny

(1) Žádost o vydání oprávnění k montáži, opravám, revizím, zkouškám vyhrazených technických zařízení a k plnění nádob plyny se podává pověřené organizaci; žádost musí být písemná. Součástí žádosti je označení toho, kdo žádost podává, a rozsah požadovaného oprávnění. K žádosti se připojují doklady o splnění všech předpokladů pro stanovení, zda je žadatel odborně způsobilý pro požadovaný rozsah činností na vyhrazených technických zařízeních.

(2) Podmínkou pro vydání oprávnění k montáži, opravám, revizím, zkouškám vyhrazených technických zařízení a k plnění nádob plyny je

- a) určení jedné nebo více fyzických osob, které splňují předpoklady odborné způsobilosti pro požadovaný rozsah činností na vyhrazených

technických zařízeních⁴⁾ a které budou odpovídat za řádný výkon montáže, oprav, revizí, zkoušek vyhrazených technických zařízení a plnění nádob plyny u žadatele (dále jen „odpovědná odborná osoba“),

- b) zajištění výkonu jednotlivých činností při montáži, opravách, revizích, zkouškách vyhrazených technických zařízení a plnění nádob plyny odborně způsobilou osobou,
- c) potřebné technické vybavení k montáži, opravám, revizím a zkouškám vyhrazených technických zařízení a k plnění nádob plyny.

(3) Pověřená organizace prověří, zda jsou splněny podmínky pro řádné zajištění činnosti v požadovaném rozsahu podle odstavce 2.

(4) Splňuje-li žadatel podmínky pro řádné zajištění činnosti v požadovaném rozsahu, rozhodne pověřená organizace o tom, že právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě vydá oprávnění. Platnost oprávnění je 10 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o vydání oprávnění.

(5) Právnická osoba a podnikající fyzická osoba, které bylo vydáno oprávnění k montáži, opravám, revizím, zkouškám vyhrazených technických zařízení nebo k plnění nádob plyny, je povinna oznámit pověřené organizaci změny údajů uváděných v evidenci odborně způsobilých osob podle § 10 bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů od jejich vzniku; tyto osoby jsou dále povinny pověřené organizaci oznámit všechny skutečnosti a změny související s plněním podmínek vydaného oprávnění.

(6) Dojde-li ke změně údajů uvedených v oprávnění, vydá pověřená organizace nové rozhodnutí.

§ 9

Oprávnění k montáži, opravám, revizím, zkouškám vyhrazených technických zařízení a k plnění nádob plyny

(1) Náležitosti rozhodnutí o vydání oprávnění podle § 8 jsou

⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu.